

Σαν σήμερα ο Ιουστινιανός Α΄ θεμελιώνει τον ναό της Αγίας Σοφίας

[/ Γενικά Θέματα / Σαν σήμερα για να μην ξεχνιόμαστε... \(ιστορικά γεγονότα & Παγκόσμιες ημέρες\)](#)

Σαν σήμερα, στις 23 Φεβρουαρίου 532, ο Βυζαντινός Αυτοκράτορας [Ιουστινιανός Α΄](#) διέταξε την ανέγερση μιας νέας ορθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας της [Αγίας Σοφίας](#) στην Κωνσταντινούπολη, μετά την καταστροφή της.

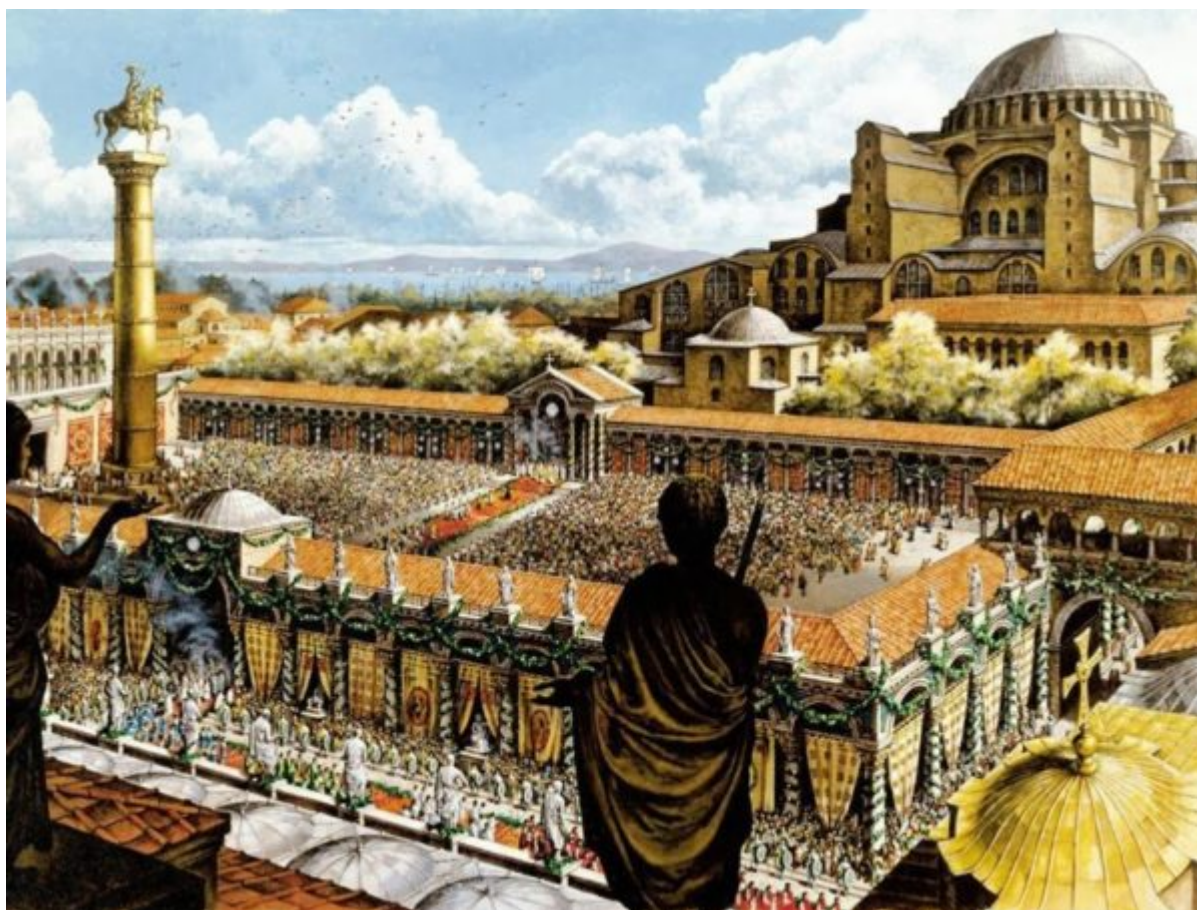
Στο σημείο όπου ανεγέρθηκε η Αγία Σοφία υπήρχε ομώνυμος ναός κτισμένος επί Κωνσταντίνου Α΄ και Κωνσταντίνου Β΄, ο οποίος, όμως, κάηκε κατά τη Στάση του Νίκαι (532 μ.Χ.). Ανήκει στις κορυφαίες δημιουργίες της βυζαντινής ναοδομίας, καθώς διακρινόταν για τον πρωτοποριακό σχεδιασμό και την αρχιτεκτονική σύνθεση, και υπήρξε σύμβολο της πόλης, τόσο κατά τη βυζαντινή όσο και σήμερα.

Το κτίσιμο της μορφής του ναού που διατηρείται έως και σήμερα δρομολογήθηκε

από τον αυτοκράτορα Ιουστινιανό Α'. Ως αρχιτέκτονες του ναού ορίστηκαν οι Μικρασιάτες γεωμέτρεις Ανθέμιος από τις Τράλλεις και Ισίδωρος από τη Μίλητο.

Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε σε μικρό χρονικό διάστημα και τα εγκαίνιά του τελέστηκαν στις 27 Δεκεμβρίου του 537. Τότε, σύμφωνα με το θρύλο, ο Ιουστινιανός αναφώνησε «**Δόξα τω Θεώ τω καταξιώσαντί με τοιούτον έργον επιτελέσαι. Νενίκηκά σε, Σολομόν!**», θέλοντας έτσι να εκφράσει το θαυμασμό του για το μνημείο το οποίο ήταν πιο θαυμαστό από τον Ναό του Σολομώντα στα Ιεροσόλυμα.

Για την ολοκλήρωση του έργου δούλεψαν **αδιάκοπα επί έξι χρόνια 10.000 τεχνίτες, ενώ ξοδεύτηκαν 320.000 λίρες (περίπου 120.000.000 ευρώ), σύμφωνα με άρθρο του euronews.** Από κάθε σημείο όπου υπήρχε Ελληνισμός, έγινε προσφορά: Τα πράσινα μάρμαρα από τη Μάνη και την Κάρυστο, τα τριανταφυλλιά από τη Φρυγία και τα κόκκινα από την Αίγυπτο. Από τον υπόλοιπο κόσμο προσφέρθηκαν τα πολύτιμα πετράδια, ο χρυσός, το ασήμι και το ελεφαντόδοντο, για τη διακόσμηση του εσωτερικού.

Το οικοδόμημα ακολουθεί τον αρχιτεκτονικό ρυθμό της **τρουλαίας βασιλικής** και συνδυάζει στοιχεία της **πρώιμης βυζαντινής ναοδομίας, σε πολύ μεγάλη κλίμακα.**

Τα εγκαίνια έγιναν στις 27 Δεκεμβρίου του 537 από τον Ιουστινιανό, ο οποίος βλέποντας την υπεροχή της Αγίας Σοφίας έναντι του ξακουστού ναού του Σολομώντα, αναφωνεί: «Δόξα των Θεώ το καταξιωσάντι με τελέσαι τοιούτον έργον. Νενίκηκά σε Σολομών».

Για χίλια και πλέον χρόνια (537-1453), η Αγία Σοφία αποτέλεσε το κέντρο της ορθοδοξίας και του ελληνισμού.

Η τελευταία λειτουργία τελέστηκε στις 29 Μαΐου του 1453. Ο αυτοκράτορας

Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ΙΑ΄ Δραγάτης, αφού προσευχήθηκε μαζί με το λαό και ζήτησε συγγνώμη για λάθη που πιθανόν έκανε, έφυγε για τα τείχη, όπου έπεσε μαχόμενος.

Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 μετατράπηκε σε μουσουλμανικό τέμενος.

Κατά την περίοδο την Οθωμανικής Αυτοκρατορίας έγιναν στο ναό σημαντικές καταστροφές στις τοιχογραφίες του ναού (ασβεστώθηκαν), αφού η απεικόνιση του ανθρώπινου σώματος θεωρείται βλασφημία για το Ισλάμ.

Το 1934 ο Μουσταφά Κεμάλ, στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της Τουρκίας, μετέτρεψε το τέμενος σε μουσείο.

Μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς η Αγία Σοφία

Η Αγία Σοφία έχει ενταχθεί στον κατάλογο των **Μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς ως μουσείο**, γεγονός που συνεπάγεται ότι το κράτος όπου βρίσκεται έχει συγκεκριμένες δεσμεύσεις και νομικές υποχρεώσεις.

Δηλαδή το κράτος οφείλει «να διασφαλίζει ότι καμία μετατροπή δεν θα υπονομεύσει την εξέχουσα οικουμενική αξία κάθε μνημείου που έχει περιληφθεί στον κατάλογο στην επικράτειά του», όπως εξήγησε η υπηρεσία του ΟΗΕ.

«Για οποιαδήποτε μετατροπή πρέπει να ειδοποιηθεί η **UNESCO** από το κράτος εκ των προτέρων, και θα πρέπει να υπάρξει (νέα) διαδικασία αξιολόγησης, εάν χρειάζεται, από την Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς», πρόσθεσε.

Μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί

Παρά τη διεθνή κατακραυγή και αγνοώντας την UNESCO, την Παρασκευή 24 Ιουλίου 2020 έγινε η πρώτη ισλαμική προσευχή στην Αγία Σοφία, κατά τη διάρκεια της οποίας έγινε 3ωρη μετάδοση.

Δυόμισα χρόνια συμπληρώνονται από τότε που η Αγία Σοφία μετατράπηκε από μουσείο σε τζαμί. Η αλλαγή καθεστώτος της σε τζαμί έγινε με απόφαση του Ερντογάν, στις 14 Ιουλίου του 2020, κάτι που αποτέλεσε μια πολιτική κίνηση, η οποία καταδικάστηκε διεθνώς και από διεθνή όργανα του Πολιτισμού, όπως το ICOM (διεθνές συμβούλιο μουσείων) και το ICOMOS (Διεθνές Συμβούλιο Μνημείων και Τοποθεσιών).

ope.gr